

Česká školní inspekce Plzeňský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIP-198/22-P

Název	Střední průmyslová škola strojnická a Střední odborná škola profesora Švejcara, Plzeň, Klatovská 109
Sídlo	Klatovská 109, 301 00 Plzeň
E-mail	reditel@spstrplz.cz
IČ	69457425
Identifikátor	610100645
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Ing. Jarmila Konopová
Zřizovatel	Plzeňský kraj
Místo inspekční činnosti	Klatovská 109, Tylova 67, 301 00 Plzeň
Termín inspekční činnosti	14. 3. 2022 – 17. 3. 2022

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (dále „školský zákon“), ve znění pozdějších předpisů, zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Charakteristika

Jedna z největších středních odborných škol Plzeňského kraje (dále „SŠ“ nebo „škola“) poskytuje střední vzdělávání v šesti oborech vzdělání technického zaměření, z nichž čtyři jsou ukončovány maturitní a dva závěrečnou zkouškou a ve čtyřech oborech vzdělání humanitního zaměření ukončovaných maturitní zkouškou. Všechny obory jsou vyučovány v souladu se zápisem do školského rejstříku. Ke dni inspekce se v 39 třídách vzdělávalo 930 žáků, z toho 48 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (dále „SVP“) a osm žáků s odlišným mateřským jazykem (dále „OMJ“). Vzdělávání je uskutečňováno podle průběžně aktualizovaných školních vzdělávacích programů (dále „ŠVP“).

Hodnocení podmínek vzdělávání

Koncepce rozvoje školy odráží reálné potřeby vzdělávání a je v rámci finančních, personálních a prostorových podmínek postupně uskutečňována. Ředitelka povinnosti dané školským zákonem řádně vykonává, vzdělávání je účelně organizováno s pomocí potřebné dokumentace a vhodně delegovaných pravomocí na pověřené pracovníky. Kontrolní činnost je uskutečňována podle plánu, monitoring průběhu vzdělávání a jeho výsledků však neprobíhá podle jednotně stanovených cílů s jejich následným přehledným vyhodnocováním. Kladem je zapojení předsedů předmětových komisí do hospitační činnosti.

Vedení školy a početný pedagogický sbor splňují požadovanou kvalifikaci, vzdělávají se v souladu se zaměřením a potřebami školy. Pro výběr vzdělávacích akcí jsou stanovena jasná a respektovaná pravidla, ale vzhledem k budoucnosti personálního zajištění odborného vzdělávání je potenciální svízelí vyšší věkový průměr učitelů odborných předmětů a odborného výcviku.

Materiální a technické vybavení školy a pracoviště pro praktickou výuku umožňuje plnit školní vzdělávací programy a je cíleně obnovováno. Prostředí školy odráží její zaměření. Kromě finančních prostředků ze státního rozpočtu a z rozpočtu zřizovatele jsou smysluplně využívány prostředky z rozvojových programů. Z projektů byly financovány i aktivity na podporu odborných kompetencí pedagogů. Rozsáhlá rekonstrukce budovy zajistila příznivější hygienické podmínky vzdělávání žáků. Uskutečnění plánů modernizace technického vybavení praktické výuky i názorných pomůcek zatím zaostává.

Pravidla bezpečného chování v prostorách školních budov jsou uvedena ve školním řádu a dalších dokumentech školy. O zásadách bezpečnosti jsou žáci informováni na počátku školního roku i v jeho průběhu v souvislosti s realizovanými činnostmi, při kterých hrozí zvýšená rizika. Budova školy je zabezpečena proti neoprávněnému vniknutí cizích osob. Dohledy nad žáky jsou stanoveny a v průběhu inspekce byly dodržovány. Řádně jsou vedeny i záznamy proškolení žáků o zásadách dodržování bezpečnosti práce na jednotlivých pracovištích, jsou vedeny záznamy o proškolení žáků na jednotlivých strojích a zařízeních.

Stravování žáků i pracovníků školy je zajištěno ve školní jídelně - výdejně.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Sledované hodiny humanitních předmětů (českého, anglického a francouzského jazyka, dějepisu, občanské nauky) probíhaly převážně v pozitivním vzdělávacím prostředí. Žáci při stanovených úkolech dobře spolupracovali, byli aktivní, projevovali zájem o probíraná téma. Ve většině hodin byly realizovány účelné vzdělávací formy, vedle efektivní frontální výuky probíhala též výuka skupinová podporující spolupráci při řešení úkolu, samostatná práce a především v cizích jazycích práce ve dvojicích. Zvolené výukové postupy umožňovaly žákům osvojit si cílové učivo a rozvíjet komunikativní dovednosti. Vyučující správně pracovali se vzdělávacím obsahem, přínosně střídali činnosti ve vztahu ke stanovenému cíli, vedli žáky k samostatnému vyjadřování. Během výuky anglického jazyka soustavně využívali digitální verzi učebnice, což mělo pozitivní dopad na názornost vzdělávání. Efektivně byla zařazována práce s didaktickou technikou a texty. Žáci byli vedeni k přemýšlení a kritickému myšlení, k aplikaci znalostí z gramatiky či literární teorie v praxi, k zaujímání postojů i k argumentaci. Dobře byl využit čas pro ověřování znalostí, pochopení souvislostí, ke shrnutí probírané látky a hodnocení, méně často i k sebehodnocení. Důraz byl kladen na vztah k četbě a pozitivní vztah k literatuře, na souvislé vyjadřování žáků při užívání spisovného jazyka. Všichni žáci byli učiteli průběžně podporováni a adekvátně hodnoceni. V dějepise byly vhodně uplatněny metody aktivního učení s využíváním znalostí i z jiných předmětů. Výjimečně (jedna hodina občanské nauky) převažovala aktivní role pedagoga. Žákům byly předkládány již hotové poznatky a soudy, které je nevedly k přemýšlení a vlastnímu vytváření postojů. Aktivita žáka, který zde prezentoval vlastní téma, pak byla nepatrčnou argumentací pedagoga potlačena, což omezilo potřebnou třídní diskusi. V cizích jazycích byla v jednom případě hodina věnována ne příliš účinnému procvičování slovní zásoby. Malá pozornost byla věnována individualizovanému přístupu k žákům se speciálními vzdělávacími potřebami, ev. žákům s OMJ. Také diferenciace přístupu k nadanějším žákům byla minimální, stejně jako míra využívání sebehodnocení či prvků formativního hodnocení. Pozitivem byl důraz na přesah historických souvislostí do dneška v dějepisu a formování schopnosti kritického myšlení žáků.

Ve výuce přírodovědných předmětů (matematika, fyzika, chemie, biologie, biologie a ekologie, zeměpis) převažovalo dobré pracovní klima a vhodně stanovené vzdělávací cíle s důrazem na jejich praktické využití v reálném životě. Didaktická technika a informační technologie byly využity především k prezentacím informací nebo jako zdroj poznámek. Ačkoliv byla výuka vedena většinou frontálně, byli žáci poměrně aktivní a snažili se s učiteli v rámci vzájemné komunikace spolupracovat, projevovali dobré znalosti. Průběžné hodnocení jejich práce v hodinách poskytovalo učitelům zpětnou vazbu o úspěšnosti výuky, avšak vzájemné hodnocení žáků, případně vlastní hodnocení, které by žáky vedlo k sebereflexi, bylo zařazováno ojediněle, stejně jako závěrečné zhodnocení a shrnutí výuky učitelem. Diferenciace metod a forem práce podle individuálního nadání žáků bylo méně četné, individualizace činností zohledňující speciální vzdělávací potřeby jednotlivých žáků nebyla zaznamenána.

V tělesné výchově byli žáci motivováni k zájmu o pohybovou činnost prostřednictvím pestrých forem práce, jejichž účelnost však snížovala absence jasného vzdělávacího cíle, případně nedostatečně poskytovaná průběžná zpětná vazba o úspěšnosti jejich vlastního motorického učení. Žáci byli ukáznění, při dobře organizovaných činnostech aktivní.

Ve výuce odborných předmětů oborů vzdělání s technickým zaměřením (mechanika, strojírenské technologie, stavba a provoz strojů, odborný výcvik), byli žáci motivováni vhodným propojováním teoretických poznatků s možností jejich praktického využití. Ke zvýšení efektivity učení přispívala názornost výuky, využívání vhodných trojrozměrných

pomůcek i digitální zobrazovací techniky a průběžně podávaná zpětná vazba. Praktická výuka plnila stanovené vzdělávací cíle, učitelé vedli žáky k bezpečnému chování a kompetencím odpovídajícím profilu absolventa, snažili se jim předat maximum odborných dovedností. Přínosné je vedení odborného výcviku a praktického vyučování na smluvním pracovišti, kde dochází k propojení výuky s výrobní praxí a promyšlenou přípravou budoucích odborníků.

Vyučující odborných předmětů humanitních oborů vzdělání (pedagogika, právo) využívali účelně aktivizující metody výuky – skupinové i individuální, rozhovor i prezentaci formou referátu a následné diskuse. V příznivém pracovním klimatu byli žáci aktivní, komunikativní, poskytovali vyučujícím dostatečnou zpětnou vazbu o vlastních dovednostech a odborných kompetencích. Žáci byli k práci pozitivně motivováni, a to jak vhodně volenými pracovními postupy a aktivizujícími metodami, tak průběžným hodnocením. Se zájmem plnili zadání úkoly a prokazovali dobré znalosti a dovednosti.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Výsledky vzdělávání jsou analyzovány a vyhodnocovány při jednáních pedagogické rady a v předmětových komisích. Informace zákonným zástupcům o průběhu a výsledcích vzdělávání jsou umožněny dálkovým přístupem, prostřednictvím třídních schůzek, a v případě potřeby při individuálních jednáních. Pedagogové se zodpověděně věnují žákům ohroženým školním neúspěchem, škola stabilně organizuje různé skupiny doučování dle momentálních potřeb konkrétních žáků.

V uplynulém školním roce byl podíl žáků s vyznamenáním v maturitních oborech cca 22%, neprospívajících 3,2 %, v nematuritních oborech cca 10% resp. 4,1 %. Žáci, kteří neprospívají, vykazují obvykle také vyšší počet zameškaných hodin. Škole se podařilo snížit neomluvenou absenci. Na té se podíleli především jednotlivci a činila cca 0,24 % z celkového počtu zameškaných hodin. Významně se snížil také počet udělených snížených známek z chování, a to z cca 6 % ve školním roce 2014/2015 na 0,1 % ve školním roce 2020/2021. Ve školním roce 2020/2021 byli žáci školy také poměrně úspěšní u maturitní a závěrečné zkoušky, kde neprospěl u maturity jeden žák ze 191 maturujících. U závěrečné zkoušky prospělo všech 71 žáků.

Vzhledem k epidemiologické situaci v posledních dvou letech se žáci účastnili soutěží, ve kterých by mohli prezentovat své znalosti a dovednosti, sporadicky. Přesto se jeden žák umístil v soutěži „Technika má zlaté dno“ na třetím místě a v „Technické olympiadě Plzeňského kraje“ se umístila skupina žáků na druhém místě. V online krajské olympiadě v konverzaci z německého jazyka se žák školy umístil na třetím místě.

Při získávání odborných kompetencí je přínosná a důležitá spolupráce s řadou firem technického i humanitního zaměření, které pomáhají při zajištění odborného výcviku a praktického vyučování. Pro motivaci ke studiu ve škole s technickým zaměřením jsou důležité aktivity v organizaci zájmové činnosti pro žáky základních škol v rámci projektu „Podpora odborného vzdělávání v Plzeňském kraji“.

Výsledky vzdělávání pozitivně ovlivňují také aktivity školního poradenského pracoviště, jehož činnost zabezpečují dva výchovní poradci a dvě metodičky prevence. Ti společně koordinují potřebné aktivity převážně podle oborového (technické a humanitní) zaměření. Racionálně vymezené kompetence i průběžná spolupráce s dalšími pedagogy přispívají ke kvalitnímu zabezpečení poradenských služeb. Všichni čtyři pedagogové vystudovali

specializační studium pro tyto pozice, s prací mají dlouholeté zkušenosti a v této oblasti se i nadále vzdělávají. Cílem jejich práce je zajistit včasné odhalení vzdělávacích obtíží nebo problémů v chování žáků a bezodkladně je řešit. Učitelé jsou s aktuálními vzdělávacími potřebami žáků seznámeni, při vzdělávání usilují o správné poskytování podpůrných opatření, jejichž účinnost je v pravidelných intervalech vyhodnocována. Výchovní poradci zabezpečují rovněž kariérové poradenství. Žákům posledních ročníků zajíšťují dostatečnou podporu při volbě jejich budoucí profesní orientace nebo dalšího studia. Zároveň prezentují vzdělávací programy střední školy i v základních školách.

K prevenci obtíží ve vztahových záležitostech a adaptaci na nové prostředí přispívají adaptační aktivity organizované na začátku školního roku pro všechny žáky prvních ročníků, besedy na aktuální téma i patřičné náměty během výuky. Náznaky, případně výskyt negativních jevů, jsou důsledně řešeny. V návaznosti na období distanční výuky školní poradenské pracoviště řeší ve školním roce 2021/2022 vyšší výskyt vztahových problémů v prvních ročnících učňovských oborů. Klima v těchto kolektivech je průběžně vyhodnocováno, následně jsou uplatňovány adekvátní intervenční programy. Dále se v důsledku distanční výuky škola potýká s vyšší mírou absence v některých třídách humanitního zaměření. I v těchto případech je „nedocházka“ pečlivě vyhodnocována, její příčiny analyzovány.

Závěry

Vývoj školy

- došlo ke změně ve vedení školy, přirozené obměně pedagogického sboru, snížil se počet učitelů, tříd a žáků, zvýšil se naopak počet žáků se SPV
- snížil se počet aktuálně vyučovaných oborů (nebyly naplněny obory Truhlář, Modelář), zintenzivnila se práce předmětových komisí
- snížil se počet neomluvených hodin školní docházky, počet neprospívajících žáků u maturitní a závěrečné zkoušky, počet snížených známek z chování
- byla provedena celková rekonstrukce pláště budovy včetně výměny oken a střešní krytiny, čímž se snížil hluk pronikající do učeben z ulice

Silné stránky

- racionální a účelné rozdělení kompetencí jednotlivým článkům řízení
- odborná kvalifikovanost vyučujících projevující se v příznivých výsledcích vzdělávání
- promyšlená a účelná organizace vyučovacích hodin a praktické výuky projevující se v převažujícím příznivém klímatu tříd a ve vedení žáků k potřebným odborným kompetencím

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- stanovené cíle kontrolní činnosti v oblasti výuky nejsou vždy vyhodnocovány. Průběh pedagogického procesu je monitorován, ale nastavené priority jeho kontroly nejsou vždy důsledně vyhodnocovány, zobecněny a na základě zjištění nejsou přijímána případná opatření ke zvýšení jeho efektivity
- za potřebami budoucí praxe zaostává nutné strojní vybavení pro technické obory. Nedaří se zajistit zlepšení podmínek praktické výuky, obnovovat potřebná provozní a technologická zařízení i pomůcky pro přírodovědné předměty
- vyhodnocování cílů vzdělávání v závěrech vyučovacích hodin je ojedinělé, malá pozornost je věnována individualizaci a diferenciaci výuky

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- pro kontrolní činnost stanovit konkrétní cíle vycházející z požadavků teorie i praxe výuky předmětů a z podnětu inspekčního hodnocení, sledované cíle vyhodnocovat
- při hospitacích využívat nadále předsedy předmětových komisí, výuku ale posuzovat a vyhodnocovat také společně s vedením školy na základě stanovených cílů
- sjednotit formu hospitačních záznamů vedení školy a předsedů předmětových komisí
- pro posílení zodpovědného přístupu žáků ke vzdělávání je nutné zaměřit se na důsledné plnění všech zadaných povinností a zvážit znova uvedení opatření o minimální docházce nezbytné pro uzavření klasifikace, a to v návaznosti na zkušenosti z distanční výuky
- zvýšené úsilí je třeba zaměřit na dosažení požadované jazykové úrovně u některých skupin žáků třetích ročníků s ohledem na úroveň obtížnosti maturitní zkoušky
- věnovat zvýšenou pozornost různým formám hodnocení, způsobu a četnosti formativního hodnocení
- pokračovat v úsilí, které povede k obnově materiálního zázemí pro technické obory

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina vydaná na základě usnesení Zastupitelstva Plzeňského kraje dne 29. 5. 2001, č. j.: 192, včetně dodatků 1 - 15 ke zřizovací listině
2. Jmenování na vedoucí pracovní místo ředitele vydané Radou Plzeňského kraje č.j.: ŠMSpers./3/20 s účinností od 1. 8. 2020
3. Kvalifikační studium pro ředitele škol a školských zařízení vydané NIDV ze dne 15. 4. 2011
4. Školní řád č.j. STR/892/2020 účinný od 1. 10. 2020
5. Školní vzdělávací programy (10) platné ve školním roce 2021/2022
6. Školní matrika a třídní knihy vedené ve školním roce 2021/2022
7. Zápis z pedagogické rady a provozních porad od školního roku 2020/2021
8. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2020/2021
9. Preventivní program školy pro školní rok 2021/2022
10. Dokumentace výchovného poradenství vedená ve školním roce 2021/2022
11. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků pro školní rok 2020/2021 a Dlouhodobý plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků ze dne 29. 9. 2020
12. Podklady ke kvalifikaci pedagogů - výběr
13. Smlouva o zajištění stravovacích služeb a dodávek obědů pro žáky a zaměstnance SPŠS a SOŠ profesora Švejcara, Plzeň uzavřena s B2B Plzeň – zařízení školního stravování, s.r.o ze dne 16. 8. 2017, včetně dodatků 1 - 3

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Plzeňský inspektorát, Koperníkova 26, 301 00 Plzeň, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.p@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

PaedDr. Ondřej Kožíšek, školní inspektor,
vedoucí inspekčního týmu

PaedDr. Ondřej Kožíšek v. r.

Mgr. Ivana Bartošová, školní inspektorka
Mgr. Martin Milota, školní inspektor
Mgr. Alena Tomcová, školní inspektorka
Ing. Josef Kutílek, odborník na výuku
technických předmětů

Mgr. Ivana Bartošová v. r.
Mgr. Martin Milota v. r.
Mgr. Alena Tomcová v. r.
Ing. Josef Kutílek v. r.

Mgr. Petra Holopírková, kontrolní
pracovnice

Mgr. Petra Holopírková v. r.

V Plzni 15. 4. 2022

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Ing. Jarmila Konopová
ředitelka školy

Ing. Jarmila Konopová v. r.

V Plzni 26. 4. 2022